

**ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
HAŽLÍN
VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA
POLNOHOSPODÁRSKEJ
A LESNEJ PÔDY NA NEPOLNOHOSPODÁRSKÉ ÚČELY
Zmeny a doplnky č. 1**

Schvaľovacia doložka:

Označenie schvaľovacieho orgánu: Obecné zastupiteľstvo v Hažlíne

Číslo uznesenia a dátum schválenia:

Číslo VZN obce, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ZaD č.1 ÚPN obce :

Oprávnená osoba: Ing. Peter Dulenčín PhD. – starosta obce

Obstarávateľ : **Obec Hažlín**
Obecný úrad
08614 Hažlín, Hlavná číslo 200
Zastúpený : Ing. Peter Dulenčín PhD. – starosta obce
IČO : 00 322 016

Spracovateľ : **Invest Leasing, s.r.o.**
Zastúpený : Ing.arch. Jozef Kužma AA
Duchnovičovo námestie č.1 080 01 Prešov
Číslo osvedčenia : 1 203 AA
IČO : 31413056

Odborne spôsobilou osobou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacích dokumentácii obcí a regiónov podľa § 2a zákona číslo 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov je Ing. Katarína Ježová s registračným číslom preukazu 405 vydaného Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky dňa 26.04.2021.

OBSAH

textová časť

1. Úvod
2. Prírodné podmienky, pôdny fond, poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo
3. Navrhované zdôvodnenie urbanistického riešenia územného plánu
4. Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely

tabuľková časť

Tabuľka č.1: Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde mimo zastavaného územia obce Hažlín

Tabuľka č.2: Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde v hraniciach zastavaného územia obce Hažlín

Tabuľka č.3: Rekapitulácia záberu poľnohospodárskej pôdy v obci Hažlín

grafická časť

Výkres č.7: Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely, M 1:5 000, obec Hažlín

1. ÚVOD

Obec Hažlín má v súčasnosti spracovaný územný plán z augusta 2008, uznesením o schválení územného plánu rok 2008: č. 20/1 zo dňa 11.10.2008. Pre súčasné potreby bývania obec v uznesení č. 12/4/2023 zo dňa 08.12.2023 schválila obstaranie Zmien a doplnkov č. 1, ktoré sa týkajú nových obytných plôch – plôch rodinných domov s prístupovou miestnou a účelovou komunikáciou.

Základné východiskové podklady použité pri spracovaní poľnohospodárskej prílohy boli :

- druhy pozemkov podľa stavu z Katastrálneho úradu v Prešove
- bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ) z Výskumného ústavu pôdozvedectva a ochrany pôdy, pracovisko Prešov
- komplexný urbanistický návrh

2. PRÍRODNÉ PODMIENKY, PÔDNY FOND, POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA A LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Predmetné územie je vymedzené katastrálnym územím obce Hažlín a z hľadiska širších vzťahov okolitými katastrálnymi územiami Andrejová, Beloveža, Šarišské Čierne, Hrabovec, Brezovka, Ortuťová (všetky okres Bardejov) a Kurimka, Cernina (okres Svidník). Pre riešené územie je významná poloha na hranici okresov Bardejov a Svidník, ako aj blízkosť štátnej hranice Slovenskej republiky a Poľskej republiky.

PRÍRODNÉ PODMIENKY

Katastrálne územie obce Hažlín je budované súvrstviami vonkajšieho flyšového pásma (striedanie pieskovcov a ílovcov v rôznom pomere), ktoré majú v tejto časti Nízkyh Beskýd (Ondavská vrchovina) generálne SZ – JV priebeh. Vo východnej a severnej časti katastra dominujú makovické pieskovce (zlínske súvrstvie račianskej jednotky), ktoré tvoria masívne jemnozrnné drobové pieskovce a hrubozrnné drobové pieskovce, hrdzavožltej farby, psamitickej štruktúry. Hrúbka celého súvrstvia dosahuje 200 – 700 m. V južnej a juhozápadnej časti katastra sa nachádzajú sivé až tmavosivé vápnité ílovce a pieskovce malcovského súvrstvia pričom pomer pieskovcov a ílovcov sa pohybuje v rozmedzí 1 : 3 až 1 : 5. Ílovce sú kusovite sa rozpadajúce. Severne od zastavaného územia obce v časti Hamovka je šošovka V-Z priebehu, ktorú tvoria červené ílovce, Mn konkrécie a tenkolavicovité pieskovce (pestré súvrstvie). Lokálne v južnej polovici katastra sa v malcovskom súvrství vyskytujú malé šošovky, ktoré tvoria čokoládovohnedé tvrdé ílovce, rohovce a pelokarbonáty menilitového súvrstvia.

Jednotlivé flyšové súvrstvia sú vo väčšej alebo menšej miere pokryté kvartérnymi sedimentmi (najmä deluviálne a fluviálne sedimenty). Fluviálne sedimenty tvoria výplň údolnej nivy väčších vodných tokov (napr. Hažlínka, Kohútov, Kurimka), predstavujú ich piesčité štrky, hlinité štrky, hliny a íly. Deluviálne sedimenty tvoria hrubšie výskyty na plochých svahoch a nezriedka predstavujú vhodné prostredie pre vznik svahových porúch. Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie prevažuje v celom katastri rajón flyšoidných hornín.

V riešenom území je diagnostikované nízke radónové riziko.

Z hľadiska geomorfologického členenia vymedzené riešené územie k.ú. Hažlín patrí k Východným Karpatom, k subprovincii Vonkajšie Východné Karpaty, do oblasti Nízkyh Beskýd, do geomorfologického celku Ondavská vrchovina.

Geologická stavba v rozhodujúcej miere modifikuje aj morfológické a morfometrické pomery v riešenom území. Jeho severozápadná a severná polovica sa vyznačuje vrchovinovým (silne členité vrchoviny) reliéfom s hlboko zarezanými dolinami vodných tokov s úzkou údolnou nivou a sklonmi svahov zväčša nad 7 ° až 12 °, zatiaľ čo južná polovica katastra predstavuje hladšie modelovaný pahorkatinový (silne členité pahorkatiny) reliéf.

Základnými typmi eróznou – denudačného reliéfu sú vo vyšších polohách vrchovinový, v oblasti pahorkatiny reliéf erózných brázd a reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín. Z vybraných typov reliéfu majú významné postavenie úvalinovitá dolina a úvaliny kotlín a brázd a tiež zosuvy. V širšom okolí má Zborovská kotlina a doliny väčších vodných tokov v tejto časti Ondavskej vrchoviny typický pahorkatinový reliéf s nízkymi plochými chrbtami a širokými úvalinovitými dolinami a úvalinami.

V riešenom území prevládajú fluvialne a stráňové procesy, z ktorých dominuje výmoľová a plošná vodná erózia na poľnohospodárskej pôde. V malej miere sa uplatňujú aj zosuvné procesy ako jeden z najdynamickejších prejavov svahovej modelácie. Fluvialne procesy sú za normálnych podmienok obmedzené len na korytá vodných tokov, počas povodní môžu výrazným spôsobom prispieť k zmenám reliéfu vo väčšom rozsahu, pričom sú často zasiahnuté aj doliny, ktoré nemajú pravidelne tečúci vodný tok.

Najnižšie údolné polohy riešeného územia katastra Hažlín možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti reprezentovanej mierne teplým, mierne vlhkým pahorkatinovým až vrchovinovým okrskom M3, oblasť Zborovskej kotliny a nižšie položené svahové polohy severozápadnej časti Ondavskej vrchoviny do mierne teplého, vlhkého, vrchovinového okrsku M6 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Z hľadiska výskytu hmiel patrí predmetné katastrálne územie Hažlín do oblasti zníženého výskytu hmiel – podhorské až horské svahové polohy (s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 20 do 50 dní) a vrcholové polohy hornatín do oblasti horských advektívnych hmiel (s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 70 do 300 dní).

Vo vymedzenom riešenom území prevláda severozápadné prúdenie vzduchu, pričom jeho prúdenie v prízemnej vrstve výrazne ovplyvňuje orientácia jednotlivých údolí.

Z hľadiska hydrogeografických charakteristík riešené územie katastra Hažlín patrí k úmoriu Čierneho mora, do povodia rieky Bodrog. Hydrologickou osou tohto územia je vodný tok Hažlinka (tvorí pravostranný prítok vodného toku Cerninka v obci Ortuťová, tok Cerninka sa vlieva ako ľavostranný prítok do rieky Topľa južne od zastavaného územia obce Dubinné), odvodňujúci prakticky celú časť riešeného územia. Juhozápadnú časť katastra odvodňujú krátke bezmenné vodné toky priamo do rieky Topľa. Z hľadiska charakteru prameniska ide o typ lievika, pričom jednotlivé vodné toky sa zlievajú v hornej časti zastavaného územia obce čo môže pri istých typoch zrážok predstavovať riziko pre zastavané územie (vznik zátopovej vlny).

Z hľadiska hydrogeologických pomerov najvýznamnejšie hydrogeologické kolektory v širšom riešenom území sú pieskovce s vysokou prietoknosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T = 1.10^{-3} - 1.10^{-2} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) nachádzajúce sa predovšetkým v horskom masíve Stebnickej Magury a Smilnianskeho vrchu a ílovce s miernou prietoknosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T = 1.10^{-4} - 1.10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) nachádzajúce sa predovšetkým v pohraničnom hrebeni Ondavskej vrchoviny a Busova a ílovce s nízkou miernou prietoknosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T < 1.10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) nachádzajúce sa predovšetkým v priestore Zborovskej kotliny.

Hydrogeologický komplex paleogénnych flyšových hornín budujú sedimenty paleogénu, ktoré majú prevažne puklinovú priepustnosť. Tvoria ich horniny, v ktorých sa pravidelne striedajú ílovce, pieskovce a len v menšej miere sú zastúpené zlepenice, rohovce a karbonátové horniny. Z hľadiska výskytu a cirkulácie podzemnej vody sú to veľmi rôznorodé horniny.

Z kvartérnych sedimentov patria vo flyšovom pásme k najvýznamnejším hydrogeologickým kolektorom fluvialne piesčité štrky dnovej výplne vodných tokov. Ich výdatnosť je však veľmi podmienená hlinitou a ílovitou prímiesou.

POĽNOHOSPODÁRSKA PÔDA

Celková výmera katastra obce Hažlín je 2009 ha. Z hľadiska súčasnej krajinskej štruktúry majú najvyššie zastúpenie trvalé trávne porasty. Svojou rozlohou 711 ha zaberajú z celkového územia katastra 35 %. Orná pôda má 21 % zastúpenie pri celkovej rozlohe 425 ha. Záhrady a ovocné sady spolu zaberajú necelé 1 %. Lesné pozemky majú 687 ha, čo predstavuje 34 % lesnatosť územia.

V katastrálnom území obce Hažlín sú podľa evidencie nehnuteľnosti nasledujúcim podielom zastúpené jednotlivé druhy pozemkov:

druh pozemku	plocha v ha	plocha v %
orná pôda	425	21,2
trvalé trávne porasty	711	35,4
záhrady	12	0,6
ovocné sady	1	0,0
lesné pozemky	687	34,2
vodné plochy	42	2,1
zastavané plochy a nádvoría	66	3,3
ostatné plochy	67	3,3
celkom	2009	100,0

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, Obce Prešovského kraja 2002

Charakteristika základných pôdnych predstaviteľov v riešenom území vyplýva z kategorizácie pôd podľa kódovania bonitovaných pôdno – ekologických jednotiek.

V katastrálnom území obce na riešených záberoch poľnohospodárskej pôdy sa nachádzajú tieto hlavné pôdne jednotky:

57, PGm, pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké),

66, KMm^a, kambizeme typické kyslé na flyši, stredne ťažké až ľahké,

71, KMg, kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké),

72, KMg, kambizeme pseudoglejové s výskytom podzemnej vody v hĺbke 0,6 - 0,8 m na rôznych substrátoch stredne až ťažké (veľmi ťažké),

78, KM, kambizeme (typ) plytké na flyši, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké),

82, KM, kambizeme (typ) na flyši, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké.

Poľnohospodárska pôda zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny (osobitne chránená podľa zákona SNR č. 220/2004 Z.z..) sa v katastrálnom území Hažlín nevyskytuje.

V nasledujúcej tabuľke sú vyhodnotené vybrané ukazovatele kvantitatívnych a kvalitatívnych vlastností pôdy na lokalitách riešených záberov pôdy v katastrálnom území obce Hažlín:

7 kód	skup. kval.	TPK	p. typ	sklonitosť	hĺbka	skeletovitosť	erózia	zrornosť
0657215	6	O6	PGm	3 až 7°	nad 60 cm	stredná	stredná	piesočnatohlinité
0666231	7	OT2	KMma	3 až 7°	30 až 60 cm	stredná	stredná	pies.,hlinitopiesočnaté
0671235	6	O6	KMg	3 až 7°	30 až 60 cm	stredná	stredná	piesočnatohlinité
0671445	7	OT3	KMg	7 až 12°	30 až 60 cm	silná	silná	pies.hlinité
0672233	6	O6	KMg	3 až 7°	30 až 60 cm	stredná	stredná	ílovitohlinité
0778265	8	T3	KM	3 až 7°	do 30 cm	str.-silná	bez	piesočnatohlinité
0778465	8	T3	KM	7 až 12°	do 30 cm	str.-silná	silná	piesočnatohlinité
0782685	9	T3	KM	12 až 17°	premenlivá	str.-silná	extrémna	piesočnatohlinité

POLNOHOSPODÁRSKA VÝROBA

Poľnohospodárska činnosť je zameraná na rastlinnú výrobu. V obci v minulosti na pôde hospodáril Jednotné roľnícke družstvo 29. augusta Hažlín. Poľnohospodársky pôdny fond pozostávajúci zo 425 ha ornej pôdy a 711 ha lúk a pasienkov (stav z 2002) obhospodarováva

súkromný vlastník. Jestvujúca poľnohospodárska pôda dáva všetky vhodné predpoklady pre rozvoj poľnohospodárskej prvovýroby pri zabránení nežiaducich javov biodiverzity.

Vo východnej časti zastavaného územia je pôvodný hospodársky dvor s maštalami, v ktorých je v súčasnosti ustajnených 200 kusov hovädzieho dobytku chovaného na výkrm, pre ktoré prislúcha ochranné pásmo 100 m široké, čo je blízkosťou k obytnej zóne obce limitujúcim faktorom. Pri prevádzkovaní zariadení na chov farmových zvierat je potrebné dodržať súčasne platnú legislatívu vo veterinárnej službe.

LESNÉ HOSPODÁRSTVO

V katastrálnom území obce Hažlín sa nachádzajú iba hospodárske lesy, naopak nie sú vôbec plošne zastúpené ochranné lesy a lesy osobitného určenia. Lesné porasty na území katastra obce Hažlín tvoria dva ucelené komplexy na severozápade a juhu obce, ktorý je súčasťou Ondavskej vrchoviny a patrí do Lesného hospodárskeho celku Bardejov. V obci je evidovaných cca 687 ha lesa v lesnom pôdnom fonde (stav z 2002), čo tvorí cca 34% z celkovej plochy katastrálneho územia obce, ktorých vlastníkami sú Urbarská spoločnosť – pozemkové spoločenstvo Hažlín a Štátne lesy.

Drevná hmota je spracovávaná predovšetkým na pilách nachádzajúcich sa mimo územia obce. Lesný hospodársky plán pre Lesný hospodársky celok Bardejov je platný na roky 2002–2012, ktorý pre hospodárenie na lesnom pôdnom fonde je potrebné považovať za záväzný.

Riešenie územného plánu obce rešpektuje ustanovenia zákona číslo 326/2005 Z.z. o lesoch a okrem využívania lesných ciest pre turistické a cykloturistické chodníky, nezasahuje do územia lesov a na plochách lesov nerieši žiadnu funkčnú zmenu a považuje pre súčasné a budúce hospodárenie na lesnom pôdnom fonde predpisy lesného hospodárskeho plánu za záväzné.

3. NAVRHOVANÉ ZDÔVODNENIE URBANISTICKÉHO RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

Obec Hažlín má v súčasnosti spracovaný územný plán z augusta 2008, uznesením o schválení územného plánu rok 2008: č. 20/1 zo dňa 11.10.2008. Pre súčasné potreby bývania obec v uznesení č. 12/4/2023 zo dňa 08.12.2023 schválila obstaranie Zmien a doplnkov č. 1, ktoré sa týkajú nových obytných plôch – plôch rodinných domov s prístupovou miestnou a účelovou komunikáciou

4. VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDY NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY

Tabuľka č.1: Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde a lesnej pôde mimo zastavaného územia obce Hažlín

Funkčné využitie	Číslo lokality	Katastr. územie	Celkový záber	Poľnohos-podárska pôda		Ostatná pôda	Vlastník/ Užívateľ	Vybudované hydromelio. zariadenie	Iné inform.
				Z toho					
			ha	Odv.skup./ BPEJ	ha	ha			
RD	5	Hažlín	0,6511	-/0672412	0,5136 0,0831	0,0544	súkr.	-	-
účelová cesta	7	Hažlín	0,0120	-/0672412	0,0042	0,0078	súkr.	-	-
Spolu	-	Hažlín	0,6631	-	0,6009	0,0622	súkr.	-	-

Tabuľka č.2: Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej a lesnej pôde v hraniciach zastavaného územia obce Hažlín

Funkčné využitie	Číslo lokality	Katastr. územie	Celkový záber	Poľnohos-podárska pôda		Ostatná pôda	Vlastník/ Užívateľ	Vybudované hydromelio. zariadenie	Iné inform.
				Z toho					
			ha	Odv.skup./ BPEJ	ha	ha			
RD	1	Hažlín	0,1386	-	0,1386	-	súkr.	-	-
RD	2	Hažlín	0,0719	-	0,0719	-	súkr.	-	-
RD	3	Hažlín	0,1435	-	0,1435	-	súkr.	-	-
RD	4	Hažlín	0,0888	-	0,0888	-	súkr.	-	-
RD	6	Hažlín	0,0494	-	0,0494	-	súkr.	-	-
miestna cesta	8	Hažlín	0,0390	-	0,0390	-	súkr.	-	-

Spolu	-	Hažlín	0,5312	-	0,5312	-	súkr.	-	-
--------------	---	--------	---------------	---	---------------	---	-------	---	---

Tabuľka č.3: Rekapitulácia záberu poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy v obci Hažlín

Záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy	Celkový záber	Poľnohospodárska pôda	Lesná pôda	Ostatná pôda	Chránená pôda	Odvodnenie
	ha					
Mimo hranice zastavaného územia	0,6631	0,6009	-	0,0622	-	-
V hraniciach zastavaného územia	0,5312	0,5312	-	-	-	-
Spolu	1,1943	1,1321	-	0,0622	-	-

Na lokality nachádzajúce sa v intraviláne obce a lokality v extraviláne obce určené ako plochy ciest, plochy pod rodinnými domami a plochy určené pre verejnoprospešné stavby sa v zmysle zákona a § 4 písm. c), d) a f) nariadenia vlády pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy nevzťahuje povinnosť platenia odvodov.

GRAFICKÁ ČASŤ

Výkres č. 7 - Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely, M 1:5 000.